De auaricia Sextum capitulum.

Auaricia eſt ĩmoderatꝰ amoꝛ

pecunie acq̄rēde vel retinēde. De q̄ nota ſpāl'r tria. ſ.

Typū ridiculoſum.
Damnū periculoſū
Partū pernicioſū

Auaricia multas hꝫ compa-
rationes. Primo enim cōpa-
ratur auaricia mari moꝛtuo
et ĩferno. Nā ſicut mare nunq̄ redūdat: eccl'iaſtes. i.
ſic auarꝰ nunq̄ redūdat dādo elemoſynā vl' faciēdo
reſtitutionē lꝫ ad modū maris oēs fluuios mūdi bi-
bant. i. abſoꝛbeāt oēs diuitias per cupiditatē Vñ rōe
huiꝰ inſatiabilitatis ꝯparat mari: ⁊ eodēmodo moꝛti
vel ĩferno. qꝛ nunq̄ ſatiatur illa occidēdo ⁊ ille deglu-
tiendo. Vñ de auaro dr̄ abacuch. ii. Dilatauit quaſi
infernꝰ aīam ſuā: ⁊ ipſe quaſi moꝛs ⁊ nō adiplebitur.
¶ Scđo auarꝰ ſimilis ē talpe ĩ quattuoꝛ. Auarꝰ enī
admodū talpe eſt niger per neq̄ciā / cecꝰ ꝑ ignoꝛātiā
quot habet poſſeſſiones: tot habet tumulos in quibꝰ
ſepelit ſeipſum per continuam ſollicitudinē. quidq̄d
fodit: ponit ſupꝛa ſe: qꝛ de omnibus facit deum.

¶ Tertio ꝯparatur ſterq̄linio. qꝛ ſicut ſterquiliniuꝫ
congregatū coꝛrūpit̄ ⁊ fetet: diſpſuꝫ vero facit agros
fructificare: ſic diuitie auari q̄diu ſūt ꝯgregate / aīaꝫ
coꝛrūpunt: ſed diſpſe paupibꝰ: ipōs nutriūt ⁊ diuituꝫ
pctā redimunt. Juxta illud Luce. xvi. Facite vobis
amicos de mām̄ona iniq̄tatis. De hoc ſterq̄linio dr̄
Ezechielis. vii. Aurū eoꝝ in ſterquilinium erit.

¶ Quarto auarꝰ ſimilis eſt rote molēdini. q̄tūcūq̄ꝫ
enī ⁊ quotiēſcūq̄ꝫ vertatur: ſemꝑ tñ ĩ eodē loco ĩuenit̄
ſic auarꝰ qui nudꝰ in mūdū venit q̄tūcunq̄ꝫ laboꝛet:
nudꝰ tñ de mūdo recedit Vñ dr̄ iob. i. Nudꝰ egreſſus
ſum de vtero matris mee: ⁊ nudus reuertar illuc.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Quinto auarus ſimilis eſt porco . porcus enī nichil valet dū viuit: ſed qñ moritur valere incipit. ſic auarꝰ nō valet aliq̄d in vita. qꝛ viuēs nō vult reſtituere/nec elemoſynā dare: ſꝫ moriēs qñq; īcipit liberalis eē/de hoc qđ nō pōt ſecū portare. qꝛ dyaboli habent aīam/ vermes corpꝰ/amici diuitias qꝛ diuitie deſerūt eū: nō ipſe diuitias. ſicut canis ſequēs duos hoīes: in capite viaꝝ oñdit quis ſit dñs eius. qꝛ tūc ſequitur dñm ſuuꝫ ꝓpriū: ⁊ dimittit extraneuꝫ. ſic diuitie ī capite mortis ſequūtur mundū/⁊ dimittit auarum. Nam dicit apl's Prīe thimo. vi. Nichil enī intulimꝰ ī hūc mūdū/ nec dubium/quia nec auferre quid poſſimus.

¶ Sexto ſimilis eſt auarꝰ pixidi ꝑforate ſupius. que recipit pecuniā quam nunꝙ̄ pōt reddere/ niſi frāgatꝛ ſic auarꝰ: ⁊ p̄cipue vſurariꝰ pecunias ⁊ diuitias haurit ⁊ ꝯgregat: ſꝫ nunꝙ̄ niſi morte frangatꝛ eas reſtituere curat. Ideo dr̄ de auaro. yſa. xxx. Comminuetur ſicut conteritur lagena figuli: contritione perualida.

¶ Septimo auarꝰ ſimilis eſt trunco arboris nā ſicut dñs qui habet trūcū in orto pōt inſerere ramū cuiuſcūq; gñis voluerit: ſic dyabolꝰ qñ poteſt ī corde hoīs inſerere auariciā vel cupiditatē: oīa vicia īſerit. qꝛ iā habꝫ oīm maloꝝ radicē ⁊ principiū. Iuxta illud apl'i Prime thimo. vi. Radix oīm maloꝝ eſt cupiditas.

¶ Octauo auarꝰ ſimilis eſt galline. nā gallina naturaliter ſurda ē in auguſto vel eſtate. ſic auarꝰ ī eſtate id ē in ſtatu meriti vel ī tp̄e grē qñ debet colligere bonorū opeꝝ meſſem: ad modū galline ſurdus eſt qꝛ nō vult audire p̄dicatores. Unde auaris dicitur ī pſona dñi. ꝓuer. i. Uocaui: et renuiſtis.

¶ Nono auarus ſimilis eſt apoſtemati qđ ē ꝓximuꝫ cordi/⁊ rei que ponitur imediate ſup pupillam oculi.

Apoſtema eni tunc eſt periculoſum quando eſt iuxta
cor: ſic diuitie tūc ſunt mortifere: quando diliguntur
nimio amore. Unde dr̄ in pſal. Diuitie ſi affluant no
lite cor apponere. Per eādem etiam ratione̅ compa
ratur rei que ponitur im̄ediate ſuper pupillam oculi.
Nunq̄ eni res bene poteſt videri que nimis eſt ꝓpin
qua oculo. ideo auarꝰ male videt diuitias. qꝛ nimis
prope apponit mentis oculū/ ⁊ nimis diligit eas. p̄s.
Oculos ſuos ſtatuerunt declinare in terram.

¶ Damna auaricie ſunt precipue nouem.

¶ Primo eni facit hoīem nudum Unde dicit apoca
lipſis. iii. Dicis quia diues ſum ⁊ locupletatus/ ⁊ nul-
lius egeo: et neſcis quia tu es miſer et miſerabilis et
pauper et cecus et nudus.

¶ Nota hic quinqꝫ infortunia auaricie.

Eſt eni miſer: quia diuitias cum labore acquirit.
Miſerabilis: quia cum timore cuſtodit.
Pauper: quia cum dolore perdit.
Cecus: quia nichil aliud reſpicit.
Nudus: quia nullum aliud bonum facit.

¶ Secundo auaricia facit homine̅ ſeruum. Nam di
uitie non ſunt auarorum: ſed auari ſunt diuitiarum.
Ideo ſignanter dicit propheta in pſal. Uiri diuitiaꝝ:
non virorum diuitie.

¶ Tertio auaricia facit hominem ſtultum. nā ſtultꝰ
non precauet periculo: q̄uis ſit propinquum. ſic aua-
rus non fugit periculum inferni: cum ſit etiam morti
propinquꝰ. Ideo dicitur auaro Luce. xii. Stulte hac
nocte animam tuaꝫ repetent a te. ſ. demones. hec aūt
que paraſti. i. cōgregaſti: cuius erunt? qꝛ theſauriſat
impius: et ignorat cui congre. ⁊c.

¶ Quarto auaricia facit hominem abominabilem.

Oſee.ix. Facti ſunt abomīabiles ſicut ea que dilexe-
runt. Non enī mirū eſt ſi deus abominat̄ auarū: cum
ipe tantu3 deum cōtemnat. quia plus diligit nūmum
vel obolum ꝙ deum. cuius ſignu3 eſt: quia pro obolo
aliquando non veretur mentiri/nec vult dare obolu3
pauperi pro amore dei.

¶ Quinto facit inſatiabilē. Unde auarus ꝯparatur
ydropico qui bibit: ꝛ nunꝙ ſatiatur. Unde dicit̄ eccle
ſiaſtes. v. Auarus non implebitur pecunia.

¶ Sexto facit hoīem inſociabile3/vel ſolitariū. ſicut
aues rapaces volāt/nō congregatim ſed ſolitarie. ſic
auarus ſemper eſt ſolitarius. quia nunꝙ vult ſocium
ī pecunia. Unde de auaro dicitur eccl'iaſtes. iiii. Un9
eſt/ ꝛ ſecundum non hab3. Et ideo ſua eſt hec maledi
ctio: que ibidem ſcribitur. Ue ſoli.

¶ Septimo facit hoiem obliuioſum proprie ſalutis.
Et in ſignū huius manaſſes ꝛ effraim fuerūt fratres:
vt habetur geñ. xli. Manaſſes interpretatur obliuio
Effraim fructificans vel creſcens. ꝛ figurat auarum
qui eſt creſcens effraim. i. in diuitiis. et eſt manaſſes:
quia ſc3 obliuiſcitur proprie ſalutis.

¶ Octauo facit hoīe3 āguſtioſu3. nā dr̄ eccl'iaſtici. x.
Labor ſtultoꝝ affliget eos. ideo diuitie dicūt̄ ſpine lu
ce. viii. qr cruciāt poſſidētes. ſicut videm9 ꝙ ſpina in
pede nō ſinit hoīem quiete dormire.

¶ Nono facit hoīem tēpeſtuoſu3. nūꝙ enī cupid9 vel
auarus pōt habere nec in ꝯſciētia nec in domo ꝓpria
pacē. Unde dicitur prouer. xv. Conturbat domū ſua3
qui ſectatur auariciā. Eſt enī talis ſicut canis qui du3
rodit os iraſcitur omni appropinquāti ſibi ſiue ſit ex
traneus/ſiue notus. quia vulgo dicitur ꝙ canis non
vult ſocium in coquina.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Filie autem auaricie ſunt duodecim. ſcilicet.

Uſura
Rapina
Latrocinium
Tallie iniuſte.
Fraus negociatorum
Deceptio aduocatorum
Acceptio munerum.
Symonia pro promotione cōſanguineorum.
Pctā anachoritarū id ē illorum q̄ pmouent̄ fauore et potētia principum.
Fraus mercatorum.
Auaricia ſcientie
Iniquitas luſorum.

¶ Iſta eni pctā que gn̄at auaricia figurātur per. xii. duces quos yſmael generauit. yſmael eni erat ydolatra: et figurat auarū. De quo dicitur Ephes. v°. Auaricia eſt ydolorū ſeruitus. Filii eius recte dicuntur duces: qz fere totus mundus regitur et ducit̄ iſtis duodecim pctis q̄ ex auaricia naſcuntur. Nam dr̄ yſa. lvi. Oēs in viā ſuā declinauerunt vnuſquiſqz ad auariciā: a ſummo vſqz ad nouiſſimum. Et hiere. dicitur qꝛ a minori vſqz ad maiorez oēs auaricie ſtudent.

¶ De accidia. Septimū cap̄.

Accidia eſt paruus amor boni cū tedio et iordinata aī triſticia/et ipaciētia rei diuine De accidia nota ſpecialit̄ tria. ſ. Typū turpiſſimum. Dānū grauiſſimū. et Partum viliſſimū.

¶ Accidia hz multas figuras et ſimilitudines deteſtandas.

¶ Primo ꝯparat̄ accidia ſalicibꝰ que ſunt arbores infructuoſe: et ſolū faciunt vmbrā: ſic accidioſi et ocioſi nullū faciunt fructū. ſed ſolū vmbrā dyabolo/et refrigerium. Unde dr̄ de dyabolo. Iob. xl. Circūdant euz ſcz dyabolum ſalices infructuoſe.

¶ Scd̄o ꝯparatur accidia febri ethice/vl̄ thiſice/vel laſſe/vel paraliſi. Febris ethica vl̄ thiſica: fit ex ꝯſumptiōe humoris naturalis: ſic accidia fit. qꝛ deficit hu-